

BEVAR MIG VEL

Årsskrift for Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur
i Holbæk Kommune 2005

Tidsskriftet

BEVAR MIG VEL

udgives af Foreningen for
Bygnings- og Landskabs-
kultur i Holbæk Kommune

Bestyrelsen

Peter Sorenus, formand

Bakkekammen 27

4300 Holbæk

e-mail: peter.sorenus@kroppedal.dk

Hanne Korsby, næstformand

Bakkekammen 35

4300 Holbæk

e-mail: hanne@korsby.dk

Henning Østergaard, kasserer

Bakkekammen 39

4300 Holbæk

email: bakkekammen39@mail.tele.dk

Ole PB Nielsen, sekretær og arkivar

Rolighedsstræde 18

4300 Holbæk

email: annjen@mail.tele.dk

Peter Korsgaard, bestyrelsesmedlem

Stilidsvej 27

4300 Holbæk

email: korsgd@tiscali.dk

Suppleanter til bestyrelsen

Henning Hansen

Klosterporten 12

4300 Holbæk

email: heninng@holb-kgd.dk

Steen Olsen

Studiestræde 11

4300 Holbæk

email: sholsen@emea.att.com

Redaktion

Peter Sorenus (ansvarshavende)

Hanne Korsby

Forsideillustrationer:

Ågerupvej 96 C

Dragerupvej 46

Firmamedlemskaber:

Arkitekt Jørgen Herold Andersen A/S

Arkitektgruppen Holbæk A/S

Arkitekterne Bahn Tegnestue

Arkitekt Thomas Kullegaard A/S

Brdr. Junker / Ishøj Fliser

Holbæk Skt. Nikolai menighedsråd

Holbæk Malerservice v/ Malmester Bjarne Hansen

Tømremester Henrik Jørgensen

Tømremester Niels Dryer

Ejendomsmægler E.H. Jørgensens Sønner

Realkredit Danmark

Andelslandsbyen Nyvang

Sparekassen Sjælland

Superfos Emballage A/S

Elinstallatør Aage Højmark

Nordea

Landinspektør Henning Østergaard

MarcoPlan Enterprise A/S

Carl Petersen A/S

P.C. Vinduer & Døre A/S

Grandejendommen v/ Ulrik Lønberg

SBS Byfornyelse

Holbæk Rømontage

Holmegaard & Bertelsen ApS

Danske Bank

Jyske Bank

HolbækRegionens Turistbureau

Malmester Mogens Eriksen

Husets Tømrer

Holbæk Trælashandel A/S

Slagtermester Jørgen Hansen

L.N. Agentur "Iceman"

Finn's Blik & Isolering

Holbæk Stadsarkiv

Vesterlunds Ejendomskontor A/S

Rådg. Ing. Oluf Jørgensen A/S

System Vedligehold A/S

Firmamedlemsskab koster 300,-kr. pr. år

Der indkaldes herved til

Generalforsamling i Bevaringsforeningen

onsdag den 30. marts 2005 kl. 19.00

på Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Beretning ved formanden
4. Forelæggelse af revideret regnskab til godkendelse
5. Behandling af eventuelle forslag fra bestyrelsen eller medlemmerne
 - a) Bestyrelsen foreslår udvidelse af foreningens interesseområde til at dække hele den nye storkommune efter kommunereformen
 - b) Bestyrelsen foreslår at udarbejde en hjemmeside
 - c) Bestyrelsen foreslår uændret kontingent
 - d) Forslag fra medlemmerne
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer
 - På valg:
Peter Korsgaard
Ole PB Nielsen
Peter Sorenius
der alle modtager genvalg

 - På valg som suppleant er:
Henning Hansen
Steen Olsen
der begge modtager genvalg
7. Valg af revisorer
 - Leif Bahn
 - Peter Linstow (suppleant)
8. Eventuelt

OBS: Efter generalforsamlingen er der offentligt møde kl. 20.00 om "Kirkepladsens" fremtid.

På bestyrelsens vegne
Peter Sorenius, formand

Beretning om bestyrelsens arbejde i 2004

Bestyrelsen konstituerede sig på et bestyrelsesmøde umiddelbart efter generalforsamlingen den 31. marts 2004 på følgende måde:

Formand: Peter Sorenus

Næstformand: Hanne Korsby

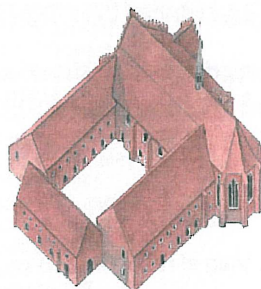
Kasserer: Henning Østergaard

Sekretær og arkivar: Ole PB Nielsen

Bestyrelsesmedlem: Peter Korsgaard

Suppleant: Henning Hansen

Suppleant: Steen Olsen

2004 bød således på et formandsskifte i foreningen, da Henning Hansen efter 10 år på posten mente, at nye kræfter måtte til. Henning Hansen fortsatte dog som suppleant, og da foreningen har den praksis at lade suppleanterne deltage i bestyrelsesarbejdet, kan vi stadig glæde os over Henning Hansens indsats og drage nytte af hans fond af viden på bevaringsområdet.

Den nye bestyrelse vedtog, at det forhøjede kontingent for privat medlemskab af foreningen skulle sætte sig spor i aktivitetsniveau og i synlighed over for såvel medlemmer som offentlighed. "BEVAR MIG VEL" blev derfor udsendt to gange i løbet af 2004; foreningens vedtægter blev opdateret og givet ny layout; og en hvervefolder blev produceret og omdelt, for at gøre opmærksom på foreningens eksistens og dens mærkesager, herunder særligt bevaring af bygningskulturen. Ansøgning om nedrivning af bevaringsværdige bygninger fører derfor gerne bestyrelsen på besigtigelse i felten. Et eksempel på udtalelse mod nedrivning er følgende angående Ågerupvej 96C:

"Der er 3 bygninger i landsbyen Ågerup, som i Kommuneatlas Holbæk 1993 er udpeget med høj bevaringsværdi. Det er den ene af disse, der ansøges om nedrivning til. Bevaringsforeningen for Holbæk var den 28.

oktober 2004 på besigtigelse på ejendommen Ågerupvej 96C, Ågerup By, 4390 Vipperød og fik ved den lejlighed mulighed for at bese bygningen også indefra. Forinden besigtigelsen konstateredes via BBR bl.a., at bygningen er registreret som udhus, er på 100 m² og er angivet opført 1777. På udskiftningskortet fra 1784 over Ågerup By, der er genanvendt som matrikelkort - formentlig fra 1808 - ses to længehuse på matr.nr. 16a, hvoraf det ene er identisk med den nedrivningsforespurgte - nu til udhus benævnte - bygning. Det andet er formentlig fjernet i forbindelse med udskiftning og udflytning eller kort tid derefter. Ved besigtigelsen blev følgende forhold observeret:

Omgivelserne: Huset er beliggende med facade ud til vej og lige over for landsbyens gadekær. Vejens niveau synes hævet i forhold til huset. Huset: Bygningen fremstår som et gadehus eller længehus, men er med stor sandsynlighed en længe fra en tidligere gård. Det er i bindingsværk på sydsten og på oprindelig plads - dvs. en bygning fra før 1784. Huset er forsynet med stråtag, hvis ene side er udskiftet inden for de senere år. Nyere mønning. Huset er forsynet med muret skorsten. Bindingsværk er flere steder synligt indefra - og dets elementer af egetømmer synes sundt og i rimelig stand. Det noget mindre dimensionerede fyrretømmer har været angrebet af borebiller, tilsyneladende ikke aktivt. Vinduer afskallede, men sunde og af kernetræ. Revledør i husets bagside (bort fra vej) er sund, men trænger til istandsættelse. Dør midt i længen mod gadeside kan med fordel udskiftes.

Huset syntes tæt på tag, har gennemstukne bjælker (synlige på yderside). Mure er pudset udvendigt, formentlig med cementblandet mørtel, og malet. Gavltrekanter beklædt med profilerede træplader. Huset er uden gulv; skillevægge er, hvor de står, af soltørrede sten. Enkelte skillevægge sammenstyrede/væltede. Huset har angiveligt været beboet til 1994. Bestyrelsen for Bevaringsforeningen for Holbæk har efterfølgende drøftet sagen og har følgende kommentar: Uagtet huset fremstår som et håndværkertilbud, har det en central beliggenhed i landsbyen og en betydelig alder på stedet. Huset er tillige en af de få tilbageblevne bindingsværkbygninger i landsbyens kerne. Den kulturhistoriske værdi må derfor veje tungt. Det er foreningens skøn, at de skader, fejl og mangler, som bygningen i dag fremtræder med ikke er uoprettelige, ej heller inden for en rimelig økonomisk ramme. Et isoleret gulv ville kunne støbes, bindingsværk, vinduesrammer, døre og øvrigt træværk kunne behandles efter forskrift, puds erstattes og kalkes mv. Huset er for godt 10 år siden udpeget som bevaringsværdigt med høj bevaringsværdi, og nedskrivning af denne værdi bør ikke kunne foregå så hurtigt. Endelig må ejer ved købstidpunkt have været bekendt med bygningens bevaringsværdi. Bevaringsforeningen skal derfor opfordre til, at der ikke gives tilladelse til nedrivning, men at ejer får gode råd og vejledning samt eventuel støtte til at bringe bygningen i forsvarlig stand."

Vulkanogrunden

Bestyrelsen udtalte sig også i forbindelse med lokalplanforslaget for Vulkanogrunden ved Havnevej i Holbæk og noterede sig efterfølgende med glæde, at foreningens forslag var sammenfaldende med det vindende. Vi vinder langt fra hver gang, men en sejr i ny og nær er heller ikke at foragte.

Bygningskulturens Dag

En overvældende succes var busturene på Bygningskulturens Dag den 12. september. Arrangementet løb af stabelen som et samarbejde mellem Bevaringsforeningen, Holbæk Museum

og 5 herre- og hovedgårde på Holbæk-egnen: Hagestedgaard, Hørbygaard, Løvenborg, Torbenfeld og Knabstrup Hovedgaard til hvis ejere skal lyde en stor tak for, at de slog døre og porte op for at lukke de mange deltagere ind. Busturene var fuldstændig udsolgte, og vi måtte desværre sige nej til adskillige, herunder mange interesserede fra vore søsterforeninger i Vestsjællands Amt. Turene blev i øvrigt tilbudt foreningens medlemmer til under kostpris.

Rundvisning

Af andre særlige medlemsarrangementer kan nævnes aftenudflugten den 12. august, hvor museumsinspektør Niels Wickmann viste rundt i Klosterets ældste dele. Der var samtidig lejlighed til at stige op i kirketårnet til Sankt Nicolai, hvorfra en formidabel udsigt åbenbares over sensommerlandskabet. Aftenen afsluttedes af en meget inspirerende og levende rundvisning på Rådhuset, hvis mure fik mæle af borgmester Jørn Sørensen.

Årsmøde i Grenå

Foreningen var ved formanden repræsenteret i årsmødet for Bygnings- og Landskabskultur i Grenå den 22. maj 2004. Mødet var noget turbulent, da der blev udtrykt mistillid til den siddende bestyrelse for landsforeningen og dens formand, Henrik Hoffmeyer. Der blev derfor tale om kampvalg til bestyrelsen - et valg som udtrykte stor tillid til den siddende formand.

Plakette 2004

Bestyrelsen har i 2004 ikke uddelt nogen plakette for vel udført bevarings- eller restaureringsarbejde, men planlægger i 2005 at igangsætte en kampagne blandt Venstrebladets og By & Lands læsere for at indkalde forslag til præmiering i håb om øget kendskab til bevaringsværdige bygninger.

Bygningskulturens dag 2005 - Fokus på modernismen

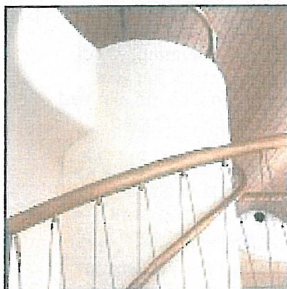
"Modernismens Huse" bliver temaet, når Kulturarvsstyrelsen og Bygningskulturelt Råd til september holder "Bygningskulturens Dag" - i år for 13. gang i træk.

Bygningskulturens Dag er den danske betegnelse for den årligt tilbagevendende, fælleseuropæiske begivenhed "European Heritage Days", som altid finder sted den anden weekend i september. I 2005 er det den 10.-11. september.

Idéen med årets tema er at sætte fokus på byggerier - både offentlige og private - fra perioden 1920-1970, men også på modernismes idégrundlag, formsprog, materialer og teknologi, som brød radikalt med tidligere tiders arkitekturopfattelse.

Vi håber, at arrangørerne i lighed med de tidligere år vil være foreninger, museer, kommuner og ejere, som ved en frivillig indsats er med til at stille skarpt på bygningskulturen med byvandring, rundvisninger, foredrag og udstillinger og ikke mindst ved at åbne og lade publikum komme indenfor i lokalområdets modernistiske huse.

Kulturarvsstyrelsen vil snarest lægge flere informationer om arrangementet på hjemmesiden www.kuas.dk.

Hvert år i september bliver bygningskulturen sat på dagsordenen - ikke bare i Danmark, men i hele Europa.

Det sker på Bygningskulturens Dag, når Kulturarvsstyrelsen sammen med kommuner, bevaringsforeninger, museer og andre sætter fokus på et tema inden for bygningskultur.

I 2005 bliver Bygningskulturens Dag et samarbejde mellem Kulturarvsstyrelsen og Bygningskulturelt Råd med temaet "Modernismens Huse".

Bygningskulturens Dag er den danske udgave af Europarådets fælles europæiske arrangement. Dagene er blevet fejret siden 1991 med de i dag 48 lande, der er medlem af Europarådet. Formålet er at styrke kendskabet til den europæiske kulturarv og fremme forståelsen for at bevare den.

På Bygningskulturens dag vil Bevaringsforeningen i Holbæk præsentere Holbæk Seminarium som et lokalt eksempel modernistisk byggeri. Oplysning om dette arrangement vil finde sted ved særlig annoncering i Venstrebladet.

Holbæk Seminarium

Holbæk Seminarium ligger i østbyen på et 7 tdl. stort areal med spredte træbevoksninger. Der er en lille sø og med et større areal udlagt til afgræsning af Skotsk Højlandsvæg. Bygningerne ligger højt, som et unikt kunstværk på en ø i det smukke landskab. I 1965 stod Holbæk Seminarium færdigt som et af Danmarks mest moderne og avancerede seminarier. Efter en arkitekt-konkurrence i 1961 vandt arkitekterne Gerdt Bornebusch, Max Bruel og Jørgen Selchau. Bygningerne er opført i beton – men beton med en speciel struktur fra et aftryk af et stykke træ. Store glasfacader og kubistiske former præger seminariet, der er bygget op om en indre firkantet gård, som forgrener sig ud til faglokaler. Studiegården, ligger som et appendiks rundt om musikafdelingens kuber, er bolig for nogle af de studerende. Bygningen, som er i tre etager, er forskudt sådan at nederste etages tag er terrasse for 1. etage. Øverste etage har en fin svalegang hele vejen rundt. Vækstgangen fører til boldhallerne, der ligger som 3 tyngende betonkasser, de har i modsætning til resten af seminariet ingen vinduer. Der er om efteråret den mest farverige vin, der villigt klatrer sig op ad den rå beton.

Senere i år 2001 blev tilføjet en stor foredragssal, som fik navnet Kuben – tegnet af arkitekt Leif Bahn. Oprindeligt var de 4 tjenesteboliger. Med tiden stilles der nye krav til læreruddannelsen og de 4 boliger er nu ombygget til IT hus, videnscenter, og CVU Sjælland har hovedkontor her. Holbæk Seminarium er i dag en del af CVU Sjælland.

Søstrenes Gård, Ahlgade 13, renoveres og ombygges ved hjælp af Byfornyelsesmidler på ca. 16 mill. kroner. Gårdens fremtid synes således sikret.

